

בְּמִלְחַמַת־הָאֵיתָנִים שֶׁל הַצִּיּוֹנוֹת

מאת

ד"ר י. ייבין

א

אילו היינו מעבירים לפני ציני-רוחנו את כל מה שנתרחש בשטח של הציונות במשך שני החדשים האחרונים — מן ההסתה הפרועה של יהודים נגד יהודים בקשר עם האסון על שפת ימה של תל-אביב; עד למאסרים המוניים של רביזיוניסטים — ועד לכנסית-פראג, שנועדה מלכתחילה, בשעת-אסון תהומית זו לעם בכל תפוצותיו, להיות התובע הגדול להצלה, למלחמה נגד צוררי-ישראל האיומים, שחידשו את גזירות-השמד של רינדפלייש ופֶטְמִילֶךְ במזל של צלב-הקרס, — ובמקום זה הפכה כנסיה זו להיות טריבונל על הציונות המדינית, — אילו היינו מעבירים כל אסון תהומי פנימי זה לפני ציני-רוחנו, הרי טבעי היה הדבר, שמגרונו תתפרץ שאגה גדולה ומרה, נהמת-כאב על שבר-העם, שאין לו משל ואין לו דוגמה כלל בין כל האסונות, שאירעו לעמים בעולם בזמן מן הזמנים. אבל האמת היא, שהאסון הוא גדול כל-כך, עד שאין השעה פנויה גם לשאגה מרה שכזו; כמו שאין השעה פנויה לחיילים הנמצאים בחפירות בחזית לזעוק על אסונם, אלא חייבים הם לעמוד במערכה ולהלחם. והשעה שלנו, השעה של קיום-ישראל בעמים בשנה זו, שנת ה' אלפים תרצ"ג לבריאת-עולם, היא שעת-עמידה במערכה, שעת-מלחמה בחפירות-ההגנה של העם בעד תקומתו הגדולה ונגד האבדן והכליה, שנשקפת לו לפי כל חוקי ההגיון האוביקטיבי. הרי אנו, במצבנו כלפי העם, משולים סוף-סוף לאותה אָם שומרת על עריסת תינוקה, שהוא חולה מסוכן מאד; והיא עושה לילות כימים בטפולה בתינוק החולה, — אבל עיניה אינן מזילות דמעה וכל שאגה היא מחנקת בגרונה — כל זמן שיש עוד תקוה להציל. אף אנו נחניק את השאגה בתוך גרונו, נתחקה על סבותיה של המחלה העמוקה, שמכרסמת את גופו של התינוק היקר שלנו — עם ישראל, ונחפש את הדרכים למלחמה במחלה זו, כדי שנוכל להביא לה גם תרופה.

לא מקרה הוא זה, שאותו שטן, שנזדמן על דרכו של משיח-ישראל לגאולת-האומה להכשילו ולהצעידיו לתהום — נתלבש בגלימה האדומה של המארקסיסמוס הסוציאליסטי דוקה. לא מקרה הוא זה, שההתבוללות, לאחר שפשטה את הרגל ונתרוקנה מכל תוכן בצורתה הראשונית, הערטילאית — זו של גבריאל ריסר וחבריו, ולאחר שפשטה את הרגל בפעם השניה — בלבושה ה"ציוני" כביכול, בצורת "התעודה" של אנשי "ברית-שלום" (שלא יכלו בשום אופן לרכוש להם לא חבה מצד ההמונים ולא חבה מצד הנוער), — הופיעה מחדש בגלגול הסוציאליסטי-המארקסיסטי. ולא מקרה הוא גם זה, שבתקופת-שקיעתו של המארקסיסמוס, כלומר, של הסוציאליסמוס המיוסד על חמרנות היסטורית ומלחמת-מעמדות בכל העולם, — שבתקופה זו דוקה נוחל מארקסיסמוס זה את נצחונותיו המזהירים ביותר ברחוב-היהודים.

המארקסיסמוס האורתודוקסי יצא "בשן ועין" מן הקונגרס של האינטרנציונאל השני בפאריס; אבל באותה שעה קבל מארקסיסמוס זה "ריוואנשה" בקונגרס הציוני, שנוצר בידיו של הרצל: והוא כובש את האַכסוטיבה הציונית, שהיא מורכבת כיום מסוציאליסטים וגרוריהם.

אמרתי: ההתבוללות בגלגול הסוציאליסטי-המארקסיסטי. אפשר, שיטענו נגדי וירצו להצביע על נאמנותם של אלו לעברית, כראיה ללאומיות. ואף-על-פי-כן הרי יש במארקסיסמוס המשתלט כיום בשטח של הציונות כל הסימנים המובהקים שמנו בהתבוללות, וקודם כל — הסימן העיקרי: כפירה בפרימאט של הרעיון הלאומי, בסוביריניות של הרעיון הלאומי והקיום הלאומי; חפוש אחר "הכשר" לרעיון זה ולקיום זה על-ידי מילוי-תעודה, תעודה בנוסח של גייגר וריסר ממש — בצורה של "תיקון-העולם", בצורה של שירות לפרוליטריון הבין-לאומי. הרי "תעודה" אינה משתנית משום כך. היא אינה נעשית פחות "עבדות בתוך חירות", אם במקום "שירות לתרבות העולמית" באה הגירסה "שירות לפרוליטריון העולמי". הגורם המכריע כאן הוא — יסוד-השירות בכלל: אי-הכרה בערכו הבלתי-תלוי, הסוביריני של העם היהודי וחיפוש אחר "צידוק-הקיום" מבחוץ. אין שום הפרש מהותי בין הנוסח: אם אני משרת ליהודים הרי אני עושה דבר פחות-ערך, אבל אם אני משרת לתרבות "האירופית" של גרמניה, אני עושה דבר רב-ערך, — ובין הנוסח המארקסיסטי בשטח הציונות, שאומר לנו: אם אני משרת לעם היהודי בתור כלל, הרי אני עושה דבר פחות-ערך, ואולם אם אני משרת לפרו-ליטריון העברי והערבי, בתור חלק מכלל הפרוליטריון הבין-לאומי, הרי אני עושה דבר רב-ערך. ואל תטעה אותנו העברית ופולחנה (עד גבול ידוע!). המציאות הראתה לנו בזמן האחרון, שאפשרית גלות על אדמת ארץ-ישראל; ומציאות זו הראתה

לנו כמו-כן, שאפשרי ביטול הערך העצמי של הלאומיות גם בלבוש עברי (כמו שהיהודים-הנוצרים הראשונים כבר היו זרים ללאום, גם אם הכירו בלשון הלאומית).

יותר קשה להסביר את העובדה, שהזכרתי למעלה: של גאות-הסוציאליסמוס ברחוב היהודי-הציוני בשעת-השפל שלו בעולם כולו. לדעתי, עובדה פאראדוקסאלית זו מתבארת באופן פשוט מאד: אין צורך לחשוב: למרות שקיעתו של הסוציאליסמוס בעולם, הרי הוא הלך והתגבר ברחוב היהודי. יש צורך לומר: מחמת שקיעתו של הסוציאליסמוס בעולם הרי הוא הולך ומתגבר ברחוב היהודי.

דומה, שהדוגמה שאביא כאן, תועיל הרבה להסביר הנחה זו. סח לי אחד מחברי: "בשנת 1923 חייתי בברלין. זו היתה תקופת האינפלוציה, שהגיעה אז עד מרום-קצה. הדולאר נערך אז, אם איני טועה, בביליון מרק או בדומה לזה. בגרמניה שלט משבר איום, וכמעט רעב. הקומוניסמוס היה חזק. ומיום ליום צפו שם למהפכה סוציאלית. והנה פעם אחת, כשנכנסתי ל"רומאנישס קאפה", המקלט הידוע של היהודים ממזרח-אירופה, פגשתי שם את מכירי, צעיר מווארשה, שהכרתיו בתור קומוניסטן, בחור לא-משכיל ביותר ולא-חכם ביותר. פניו — פני מנצח, ממש נפוליון לאחר אויסטרליץ. שאלתיו: "מה אתה עושה כאן?" והוא משיב לי על שאלתי בשאלה, כדרכו של יהודי: —הכיצד — מה אני עושה כאן? וכי אינך יודע, שאנו עומדים לפני מהפכה סוציאלית בגרמניה?.

— ואם אנו עומדים לפני מהפכה סוציאלית — מה אתה עושה כאן?
— מה אני עושה כאן? והרי מהפכה סוציאלית תהיה, ואם כן יחסרו להם. לגרמנים, כחות אינטליגנטיים. משום כך יהא צורך בבני-אדם שכמותי. אין צורך, כמדומני, להאריך הלאה בדיאלוג זה. אבל הוא אפני מאד בשביל הלך-הרוח של הבחור היהודי, שהוא "מומחה למהפכות סוציאליות" ומאמין, שהגרמנים (הגרמנים בברלין!) חסרים "כחות אינטליגנטיים", והוא בא להכניס תבן, יותר נכון — קש לעפריים: "כחות אינטליגנטיים" (קל לשער את האינטליגנטיות של אותו בחור, שאץ לחג של המהפכה הסוציאלית) למטרופולין של גרמניה...

את שבר-החלום אנו יודעים כולנו: מהפכה סוציאלית לא פרצה בגרמניה, וממילא — לא היה לה צורך ב"כחות האינטליגנטיים" של אותם בחורים יהודיים, שאצו מוורשה ומשניפישוק "להביא תרבות מהפכנית" לעם-אשכנז. במקום המהפכה הסוציאלית קמה לאחר שנים מועטות — "המלכות השלישית", שלא רק שהכריחה אותו בחור להכבד ולחזור לפולניה, אלא אף גזרה השמדה וכליון על

מאות אלפים של יהודים אחרים, תרבותיים ואינטליגנטיים באמת, שגרמניה מולדתם הקיאה אותם ואין להם מקום בעולם...

לא הבאתי את הדברים לשם מסירת-אנקדוטה, אלא לשם הארת-עובדה: בחור זה, שחפש במהפכה שימוש ל"כחותיו האינטליגנטיים", הרי סוף-סוף אינו יחיד, אלא אחד מאלפים ורבבות בישראל. עשרות השנים האחרונות, שנות המהומות והמהפכות באירופה, יצרו טפוס יהודי זה, שהוא אינטלקטואלי למחצה ואינו מסוגל בעצם לעבודת-מומחה פרודוקטיבית במסגרת של חברה יוצרת, אבל נעשה "בעל-מקצוע" ל"תיקון-העולם". איני נוגע, כמובן, באלה הקומוניסטים, שממלאים את בתי-הכלא באירופה: אלה הם אויביה בנפש של הציונות, מפני שהם מרומים על-ידי אידיאל כוזב; אבל אלה הם, לכל הפחות, אידיאליסטים טהורים, קרבנות של התנועה. אני מדבר על "מתקן-העולם" הפרופיסיונאלי, זה שמסתגל כל-כך לכל חברה אירופית, שרוחות סוציאליסטיות מנשבות בה, זה שנעשה פקיד מסודר יפה במנגנון הסוביטי ברוסיה, ועסקן מקצועי בסוציאלי-דימוקראטיה האויסטריית או הצרפתית (לפני זמן-מה — גם הגרמנית), גלגולו של "איש-האור" היהודי, שהמהפכה העולמית או תיקוני-החברה נעשו לו מעין אומנות חפשית.

ועכשיו נתאר לעצמנו, מה צריך היה להתרחש, בשעה שהגיעה פשיטת-הרגל של הסוציאליסמוס בעולם; בשעה שהמוני-העובדים באירופה, פתוח באנגליה ואיטליה וסיים בקצות-היבשת, הולכים ומתאכזבים מן הגאולה המארקסיסטית ומ"תיקון-העולם" החמרני. התוצאה היא מובנת: אותם אלפים, או אפילו עשרות אלפים עסקנים אינטליגנטיים למחצה, שהם חדורים רוח של "תיקון-עולם" וגם הסתגלו לרוטינה של "תיקון העולם", נשארים בלא שום עבודה. "ידיים עובדות" אלו מתבטלות — ובאין ברירה הרי הם מהגרים; אם אפשר — מגרמניה לפאריס, מפולניה לאמריקה, ועוד; אבל, אם גם שערים אלו סגורים, אם השער של הגאולה המארקסיסטית ירד בכל העולם, הרי, כשפלו כל הקצים, הם מהגרים גם לרחוב היהודי-הציוני; גם לארץ-ישראל. כן, אפילו לארץ ישראל — אפילו לשטח של הציונות. הם באים אלינו, "הכחות האינטליגנטיים", המומחים ל"תיקון-העולם" הסוציאליסטי, ומחפשים את השימוש ל"ידיים העובדות" שלהם — בשטח המצומצם והדל שלנו...

וכאן אנו מגיעים לנקודה הטראגית ביותר של הציונות בימינו אלה. אילו היתה הציונות מה שהיא צריכה להיות — כלומר, תנועת-שחרור לאומית, בעלת חוקה קבועה, שהיא מוטלת חובה על כל הבאים בשטח של תנועת-השחרור, הרי לא היה כל אסון בכל אותם מאות ואלפים "מתקני-העולם", שנוהרים אל השטח הציוני. שהרי, אילו היתה הציונות תנועת-שחרור, שדוגלת בתורת-

שחרור, שנושאת עמה דת של שחרור לאומי, אי-אפשר היה להגר לציונות, כמו שמהגרים אינטליגנטים ומומחים ל"תיקון-עולם" יהודיים מברלין לפאריס, או מווארשה לצור'יך: אי-אפשר היה אז להגר לציונות, אלא אפשר היה רק להתייגר לציונות, לקבל את התורה של תקומת-העם לכל פרטיה ולהשמע לה באמונה. אבל הציונות, לצערנו, אינה כך לעת-עתה. הציונות – בכל אופן זו ששלטת לעת-עתה ברחוב היהודי-היא "עיר פרוצה אין חומה", היא-הפקר, וכל אחד רואה אפשרות לעצמו לבוא בשטחה ולעשות בה כאדם העושה בתוך שלו. אין תימה, אם כן, מה שכל המאות והאלפים הללו, שפסקה בשבילם אפשרות של עבודה במקצוע של "תיקון-העולם" בשטח הגויי – מהגרים (לאחר שכלתה האפשרות להגר בפשטות מברלין לווארשה ומווארשה לפאריס, וחוזר חלילה) לשטח של הציונות, בלא שיעלה על דעתם, שהכניסה לשטח זה מחייבת אותם, כופה עליהם מצוות ידועות ותורה מסויימת; בלא שיתעורר בהם היסוס של מצפון, שמא, לאחר ש"תיקון-עולם" זה פשט את הרגל בקנה-מדה עולמי וגילה את עצמו או כסידור של הויה פקידותית-פרופיסינולית מבוססת, שבִּעָה ומחוסרת-אידיאלים (הס"ד בגרמניה, באויסטריה) או כחורבן-עולם עד להשמדת מיליונים ברעב, בעינויים ובמחלות (רוסיה הסובייטית), – שמא לאחר שנתגלה כחורבן לגבי עמים גדולים, חטא לא יכופר הוא להפוך את עם ישראל דוקא, שהוא בלא זה חלש ואומלל ועני מאד, לשפן של נסיון, לקרבן של האכסמפרימנטים שאינם מצליחים?

עוד העליה השניה, זו שלפני המלחמה (בניגוד לעלית ביל"ו), נשאה בחובה גרעין מסוכן זה: עליה זו כבר לא כולה היתה כניסת-חיילים, חלוצי המדינה העברית, אלא בחלק ידוע היתה כניסת-מהגרים מן השטח הסוציאליסטי, שהעבירו את האידיאלים שלהם כמו שהם לשטח של הציונות. העליה השניה היתה מורכבת ברובה המכריע ממהגרי המהפכה הרוסית הראשונה (של שנת 1905). אבל לעליה השניה בימים ההם היה עוד פתוס לאומי כביר; לזכותה יש לזקוף את השרשת העבודה העברית במושבות, את ראשית-ההגשמה. באותם הימים עוד יכלו חלוצים "סוציאליסטיים" אלה לחרות על דגלם, דגל "השומר", את הסיסמה משיר "בריונים" של יעקב כהן, שנדפס אז ב"השלח": "בדם ואש יהודה נפלה – בדם ואש יהודה תקום", שעכשיו, לאחר שהשתלטה בהנהגתם הכפירה וההתנוונות הרוחנית, נחשבת היא לאם-כל-חטאת. אלא שהאינסטיקט הסוציאליסטי התעורר באותם אנשים במאוחר – ונעשה שליט ומנצח – לאחר המלחמה, כשעם "תקופת-ההגשמה" קבלו לידם את האפשרויות הכספיות הגדולות לעריכת-האכספרימנטים הסוציאליסטיים ולהקמתו של המנגנון הפקידותי. חושה-מהגרים מן השטח של "תיקון-העולם" נתעורר, ואת פרי-ההילולים, שנתן לציונות, אנו רואים היום...

אבל עם הגברתן של הרדיפות על "מתקני-העולם" באירופה גאה בהכרח הנחשול של המהגרים מאותו הסוג, שצויין במעשה, שהבאתי למעלה, בתור "הכחות האינטליגנטיים של המהפכה הסוציאליסטית". הרדיפות בגרמניה מביאות לנו גל סוציאליסטי חדש. ועם הגברתה של המצוקה הכלכלית בפולניה עתידים אנו לקלוט נחשול של בונדאים, שגם הם יבואו לכאן בוודאי לא כבעלי-תשובה, שמודים בפשיטת-הרגל של תורתם ומקבלים עליהם את התורה, שנוכחו באמתותה, תורת השחרור והתקומה, אלא כמהגרים, שמחמת חומרה-ה"קבולה" לאמריקה מוכרחים הם לבוא ל"פלשתינה" ובאין ברירה — גם להתלמד לדבר "לשון-קודש". ואם, חס-ושלום, יעלה מחר נחשול-ההיטלריסמוס באויסטריה, תקלוט ארץ ישראל גל חדש — של אויסטרו-מארקסיסטים, ואפשר, שהאוטו-בויארים, באין ברירה, יבואו אלינו להגשים את תורתם... אבל לא יעלה על דעתם (מה שהיו עושים בלא ספק, אילו, למשל, הגרו לרוסיה הסובייטית), שהם מצויים על שינוי-ערכים כביר, שהם חייבים לפשפש בדעותיהם, להכות "על חטא" על שתעו והתעו את העם בתורה כוזבת, ולקבל את תורת-הציונות, את תורת-המולדת-העברית במילואה...

וכך יוצא לנו, שהבאנקרוט של המארקסיסמוס בשטח העולמי דוקה הוא שגורם להגברת-המארקסיסמוס ברחובנו: הציונות (מחמת אפיה האנרכי, שהוא בלתי-מחייב, בלתי-תלוי בחוקה, בלתי-כופה שום תורה ואידיאל ברור, אלא הוא "מפעל ובנין", כלומר סנטימנט והגירה ועבודה) הולכת ונהפכת לעיר-מקלט לאותם "הכחות האינטליגנטיים", שאיבדו את האפשרות לעשות את הנסיונות הסוציאליים שלהם על גבם של עמים אחרים, בריאים וגדולים, והם באים לעשות את הנסיונות הסוציאליים הללו על הגב הדווי, השותת-דם משוטי-הברזל של הצוררים — גבו של עם ישראל...

אין פירושם של דברים אלה, שאני רוצה בסגירתם של שערי-הארץ בפני אילו יהודים שהם, שבורחים מחמת-אויב. אבל פירושם של דברים אלה הוא — שהציונות, כשתרפא ממדיה וכשתחדל להיות שטח-הפקר ועיר-מקלט סתם ותהא תנועת-שחרור לאומית, תחייב את הבאים אליה, למצוא בה מנוחה ולאכול את פירותיה, לקבל עליהם גם את תורתה ומצוותיה, לפנות עורף לשיטה הבאנקרוטית ולהיות לאומיים ונאמנים ללאומיות, ובכל אופן שלא להרוס לאומיות זו ואת קניניה על-ידי כניסתם אליה כמעט ככובשים זרים וכאדונים לראשה. שהרי חופש מסויים בשטח-הלאום אין פירושו: היתר לטפילות, היתר לראות את העם האומלל, שבונה את מולדתו, כשפן לנסיונות מסופקים, שמעלים אותו בלא שום היסוס על השולחן של הניתוחים הסוציאליסטיים, או כ-מכרה-זהב, שממנו דולים על-ידי קיום פקידותי-פרופסינאלי שבוע את המתכת היקרה, עד

שהיא נדללת כולה, ואז עוזבים אותה, כשהיא מרוקנת ומרוששת – ופונים לחפש "זכיון" אחר לניצול בלתי-מוגבל...

ג

אין אני רוצה להפריז על ערכה של הסכנה הסוציאליסטית בתור סכנה לדורות. מדת-ההגיון מחייבת, שאם התורה המארקסיסטית פשטה את הרגל בכל העולם, בעל-כרח תפשוט את הרגל גם בתוך עם-ישראל. דבר זה הוא מן הברורות, שאינן צריכות ראייה.

התורה הסוציאליסטית אינה מתאמת ואינה ניתנת להתגשם בשום קיבוץ של בני-אדם (מחמת תכונותיהם הנפשיות בתור בני-אדם) – כפי שהוכיחה המציאות מרוסיה ועד לסוציאליסמוס המערבי. יהודים הם בני-אדם, וממילא גם אצלם אין הסוציאליסמוס יכול להתגשם. זהו ס' לוגיסמוס, שיש לו כמעט אותה הכרחיות הנדסית, כאותו ס' לוגיסמוס מפורסם על "קאיוס האדם" ועל "האנשים, שהם בני-תמותה", שבו מתחיל כל ספר-לימוד אֶלְמנטרי לתורת-ההגיון. אבל בינתיים – בינתיים ההתבוללות בגלגולה הסוציאליסטי כמעט שהגיעה לשלטון ברחוב הציוני, והיא שהביאה כיום לידי קרע מסוכן ברחוב-היהודים, שכמותו לא היה זה מאות בשנים. אין דומה לקרע זה לא בריב שבין חסידים ומתנגדים ולא בריב בין הקראים ומצדדי-התלמוד. אף כאן השפיע הגורם, שצינתינו למעלה: סגירתן של הארצות השונות בפני אפשרויות-הפעולה של "מתקני-העולם" שלנו. נתאר לעצמנו, שהעולם הגויי לא היה מקבל את הנצרות מידיהם של היהודים, כמו שאינו מקבל כיום את הסוציאליסמוס. אז היו הנצרכנים (היהודים-הנוצרים) נשארים בתוך העם, על-יד נאמניה של דת-משה, והיה בוודאי נוצר קרע כזה, כפי שהוא נוצר עכשיו, בחדשים האחרונים, בשטח היהודי-הציוני, בהפרש קטן: שהנצרות, בתור דת, לא נשאה בה את יסודות-הבאנקרוט מלמפרע והיתה בת-קיום לדורות; מה שאין כן הסוציאליסמוס בצורתו המארקסיסטית, שכפי כל הסימנים הוא חי כיום את שנותיו האחרונות, ועל-כן אין חשש, שקרע זה יתקיים לאורך-ימים.

עמקו של קרע זה נראָה בקונגרס בפראג, קודם כל, בעומק השנאה, שמצדדי-המארקסיסמוס רוחשים לאנשי הציונות המדינית: שנאה עזה, אכזרית, שנאה של "עד חרמה", אפשר, גדולה משנאת החסידים האדוקים למשכילים הראשונים ומשנאת-המתנגדים לחסידים הראשונים. כשאנו מתבוננים בתופעה מוזרה זו, קשה לנו לפעמים לתפוס אותה: ובאמת – במה, סוף סוף, "חטא" להמונים יהודיים גדולים ולנוער יהודי גדול אדם כמו ז'אבוטינסקי, שהציל את היהודים מחרפת-היות-צאן-לטבחחה בהגנת-אודיסה בשנת 1906, שהציל אותם שנית

מחרפת-דורות על-ידי יצירת הגדוד העברי בשנת 1917 ושהציל ב שלי שית את הישוב על-ידי הגנת-ירושלים והליכה למבצר-עכו בשנת 1920 – במה חטא עד כדי לעורר חימה שפוכה כזו? ובמה הוא חוטא עכשיו, ובמה חוטאים רבבות הצעירים, שהולכים אחריו, אם הם דוגלים באידיאל של פדות מלאה דוקא, של מדינה יהודית משני עברי-הירדן, של הצלה ותקומה למיליונים של יהודים? מה יש בכל שאיפות אלו, שעשוי לעורר שנאה מטורפת כזו ורצון לרדיפה-עד-חרמה כזה, עד הסתה פרועה ובידוי עלילות אימות?

חידה זו אי-אפשר לפתור, אם נביא בחשבון רק את כחו של האפאראט הפקידותי, שגדל בציונות הרשמית ובשטח של הסוציאליסמוס הארצישראלי במשך השנים, שהעם נתן לצרכיהם הרבה כסף בלא חשבון וקונטרולה. חידה זו אפשר לפתור רק אם נסכים, שכאן פועל, כמו שאמרתי קודם-לכן, השטן, שנפגש בדרכו של הגואל להכשילו – ההתבוללות שלא מדעת, שמתנגדת באופן אינסטינקטיבי לפדות, האינרציה הגדולה והשמרנית מאד של הרגלי-גולה ונוחיות-גולה והאויבת את אלה, שדוגלים במהפכה ציונית, בשינוי הסדר של חיי-עם, בהזקפת קומתו של עם-ישראל ובהפיכתו לאומה ממלכתית, שהיא אחראית ליצירתם של תרבות ושל נכסים מדיניים, שהיא נושאת בכל החובות הקשים של אחריות זו ושל שמירה בכוחות-עצמה על תרבותה ונכסיה המדיניים; זו האינרציה הגלותית השמרנית הגדולה, שפעם הכריזה על שלמה מולכו ודוד הראובני כעל משיחי-שקר וראתה בהופעתו של דוד אלראי המורד אפיסודה פחות חשובה בהיסטוריה הישראלית מחבורן של שו"ת על-ידי רב ממדרגה שלישית; זו שגנזה את ספר-החשמונאים ואת "מלחמות-היהודים", ושעכשיו, מתוך שמרנות קהה ונעדרת-רוח זו היא רודפת עד חרמה את אלה, שרוצים בשינוי המשטר של חיי עם גלותי וביצירתם של הלך-נפש ורוח חדשים.

ואם נבין דבר זה, הרי יתברר לנו, כמה הגיון היסטורי, הגיון-ברזל, יש בזה, שאינרציה גלותית-שמרנית זו מסתערת כיום בחמת-חרם שפוכה על אותו קומץ קטן בישוב ובציונות, שמיחסים לו את השם, שבו פיאר פעם המשורר יעקב כהן אחד מן השירים המשובחים ביותר שלו. לא העלילה הידועה גרמה לחרם זה, שהרי הרדיפות התחילו קודם לעלילה. ובוודאי לא גרמה לו העובדה, שפלוגי ואלמוני התנגדו פעם למפקד, או ערכו הפגנה נגד מיניסטר אנטיציוני. הרי האנשים הנמצאים בפנים-המחנה היהודי והמשקצים את אלה שעשו כך, יודעים היטב את היקפן של פעולות אלו. אבל כאן חשוב ענין אחר: חשוב שבני-האדם הללו, באי-הכח של הגלותיות המתפשרת, הריחו כאן נציגים ראשונים של רוח חדשה בעם-ישראל, של אותו משהו, שהוא כמעט בלתי-נתפס לעת-עתה, אבל שהוא עלול פעם ליהפך לגורם גדול – מה שאחד מהוגי-הדעות שלנו קרא לו פעם "איריזנטה

יהודית": כלומר — רוח של התנגדות, של אי-צידוק-הדין. בתנועה, שהתחילה מן מעוף-הנשר של הרצל ושל אחר עשרות-שנים אחדות הגיעה לפולחן של כפיפות-קומה, של צידוק-דין נצחי, של פשרנות בתור דת ממש, פשרנות-עם הכל ובמחיר הכל, פשרנות עם המושל האדיר האנטיציוני, עם היטלר צורר-היהודים, עם האחרון שבבידואים, שמעלה את העדרים על שדות של יהודים באין מפריע, — בתנועה כזו מוכרחים היו בני-האדם להיות מחוננים בחוש-ריח דק מאד כלפי נשיבה קלילה שבקלילות של רוח אחרת, של נסיון לזקיפות-קומה, ל"לא" תקיף כלפי צוררים וגזירי-גזירות. ומשהרגישו בדבר בחוש-הריח הדק, מוכרחים היו מתוך אותו מרץ כביר, שמתגלה פתאום באופן טבעי בבאי-כחו של משטר נושן מאד ואינרטי מאד, כשהוא מרגיש בסכנת-החדש ובצורך לבער חדש זה מן העולם, — להשתדל ולהחניק את הניצן הרך הזה בראשיתו; בראשיתו דוק! הפתגם של קנאי-הרבנים מתקופת-ההשכלה "חדש אסור מן התורה" נתקבל במילואו על-ידי "רבנים" חדשים אלה, שכופרים באלהים ובתורה, אבל מאמינים הם בערך-הכסף ובכוח-המושלים. והם גילו כוח ומרץ גדולים במלחמתם במפלגה המתנגדת, מה שלא גילו במלחמה בהיטלר, למשל...

ד

ציינתי את הקרע העמוק מאד, שנתגלה עכשו בין מצדדי הציונות ובין מצדדי התורה הסוציאליסטית בצורתה המארקסיסטית. אות נאמן לעומק-הקרע הוא העובדה, שבפעם הראשונה מיום שנוצרות אכסיקוטיבות ציוניות לא רצו ציונים כלליים ב' והמזרחי להכנס לקואליציה עם "השמאל". לעובדה זו יש ערך היסטורי חשוב בתולדות-הציונות. עובדה זו מוכיחה, שגם מפלגות אלו הרגישו (בפעם הראשונה!) בתהום העמוקה, שהיא רובצת בין מצדדיו של הדגל האדום ובין מצדדיו של דגל-תכלת-לבן, והרגישו שעל גבי תהום זו קשה לנָשֵׁר גֶשֶׁר.

ודאי, שבשבילנו ובשביל עם-ישראל כולו מוטב היה, שלא יהא קיים קרע זה ושהרעיון הציוני המדיני לא יעמוד בפני מלחמה קשה כל-כך בפנים-המחנה, בשעה שאויביו מבחוץ עצומים כל-כך. אבל אם דבר זה לא ניתן לנו, ואם חזק כל-כך הוא השטן העומד על דרך-הפדות של העם, הרי טוב הוא פצע גלוי ונראה לעין מפצע, שמכסים עליו ברטיה, והוא מרעיל את הגוף מבפנים. והרי בתנאים הקיימים — כל "קואליציה" לא היתה יכולה לשמש אלא רטיה מחפה על הפצע הגלותי העמוק בגופה של תנועת-השחרור הלאומית. משום כך יש לראות את סירובם זה של חלק הגון מן הכלליים" ושל המזרחי להכנס לאכסיקוטיבה ואת בידודו של השמאל (שבא במקום בידודם של הרביזיוניסטים, שאליו חתר

השמאל בכל האמצעים) כתופעה חיובית ונותנת תקוות לעתיד. אפשר, סוף-סוף תוצר בעתיד חזית של נאמני-ציון, שיוכלו לעמוד בפני סכנת ה"אינפלציה" של הרעיון המארקסיסטי, שעל גורמיה כבר דברתי, ולשמש גרעין אדיר, שמסביב לו תתגבש תנועת-התקומה החדשה. הרי סוף סוף המטרה האמתית שלנו היא לא "כבוש-הקונגרס", אלא כבוש-הלבבות של היהודים, כיבוש-העם וליכודו למלחמת-הפדות שלו. ודאי, צר לנו מאד על הזמן, שהלך לאיבוד, על כל כח זה, שהוא מבוזבז לבטלה, על אותה כנסיה בפראג, שצריכה היתה להיות להפגנת-הכח והליכוד של העם ונהפכה להפגנה של אפסות-אונים, של רפיון-ידיים, של אכילת-איש-בשר-רעהו, לעיני העמים ולעיני העולם —

ובינתיים העם שוקע יותר ויותר בתהום... ואף-על-פי-כן אנו צופים לקראת העתיד באומץ ובאופטימיות. באותה כנסיה בפראג, שבה הוחלשה ההחלטה בנוגע להיטלר, נתקיימה מסכה לפני עתונאי-חוף-לארץ, שבה נשא ז'אבוטינסקי את הנאום התכניתי שלו. ובנאום זה בירר את האורינטאציה שלו: האורינטאציה כלפי העמים המנצחים במלחמת-העולם, ונגד גרמניה ההיטלראית ושאיפות-הכיבוש שלה.

בין שני הכינוסים, בין הכינוס, שבו נדחתה הצעת החרם על ממשלת-היטלר ובין הכינוס לשם הצהרת-האורינטאציה "לטובת חוזה-ווירסאיי" — רבצה לא רק תהום של ניגודים חיצוניים. אלו היו ניגודים עמוקים הרבה יותר: הניגוד שבין פעולה צבורית פילאנתרופית להצלת יהודים יחידים, ובין פעולה מדינית-ממלכתית של "מדינה בדרך", של עם, שהוא יחידה פוליטית כבר כיום.

"אני חושב, אם כן אני קיים" — אומר היחיד אצל דיקארט. "יש לי אורינטציה פוליטית, אם כן אני קיימת" בתור אומה מדינית" — כך אומר עם ממלכתי. בהכרזתה של אורינטאציה זו המשיך ז'אבוטינסקי באופן ישר את הקו המדיני, שהתוו אותו הרצל ונורדוי. כי, אכן, יכולות להיות לעם שתי אורינטאציות, כמו שהיו לפולנים בימי-המלחמה; אבל בלא אורינטאציה, בחשבון של סחורות לאימפורט ושל הצלת יהודים יחידים — אין פוליטיקה של עם. כך אינו מתנהג עם קיים, כך מתנהגים פילאנתרופים מסוגו של בארון הירש, שהרצל נלחם בו כל-כך.

והרדיפות, שעוברות כיום על תנועה אחת בציונות, ועל זו שדוגלת ברעיון המדיני דוקה, מראות, אמנם, על "מַרְצָה" של הכנסיה הלוחמת (ecclesia militan) של האינטרנציונאל. אבל רדיפות אלו, שתנועה ציונית-מדינית עומדת בהן ואינה נחלשת, אלא מתלכדת ומתגברת בתוכן, מראות על כחו של הרעיון הציוני, שמסוגל לעורר מסירות כזו אצל נוער יהודי. התנועה הציונית-המדינית עומדת

בראשיתה. משטר, שמגין על עצמו ותוקף את מתנגדו באמצעים, שראינו עכשיו, — עומד באחריותו.

אפשר, שאילו נצנץ הזיק של הרעיון המדיני הגואל בתקופה אחרת — בתקופה של שגשוג-הגולה (למשל, ב"תור הזהב" ב'ספרד או ב'פולניה'), יכולים היו המצדדים של ההתבוללות והמשטר הגלותי להחניק זיק זה ולהפכו לאפיוסודה חולפת בתולדות-ישראל, כמו שהפכו לאפיוסודה חולפת את דוד אראי, את דוד הראובני ואת שלמה מולכו. אבל הגולה היא — באנקרוט; וחצי-ההתבוללות היא — באנקרוט; גם בצורתה האחרונה, הלוחמת והתקיפה — בצורתה המארקסיסטית. למצדדיו של הרעיון הציוני-המדיני יש הכח להראות לעם את הדרך היחידה של הפדות והתקומה, שהוא זקוק להן כמו ללחם — הפדות והתקומה הלאומיות-המדיניות; לאויביו של רעיון זה יש רק הכוח — להחרים, לרדוף, לעקור מן השורש. ומשום כך יש לנו לא רק התקוה, אלא גם הבטחון המלא, שבמלחמת-איתנים זו של הציונות, שעומדת על נפשה בפני מתנגדיה, במלחמה זו, שנעשתה בזמן האחרון טראגית כל-כך, היא שתנצח והיא היא שתהפוך את המשטר-הציוני הישן והמתנגד לפדות לאפיוסודה חולפת, אם גם עצובה מאד, בתולדות ישראל השב לתחיה...